

آزمون المپیاد پزشکی چیست؟

این المپیاد دو آزمونی است یکی به صورت انفرادی و دیگری به صورت گروهی برگزار می شود. معمولاً المپیاد در نیمه دوم شهریور ماه و به مدت یک هفته در یکی از دانشگاه های علوم پزشکی کشور برگزار می شد اما سال گذشته اسفند و مرداد ماه در تهران برگزار شد. تمامی دانشجویان دانشگاه ها می توانند در این المپیاد شرکت کنند (یعنی هیچ پیش شرطی من جمله معدل برای حضور در این المپیاد مدنظر نمی باشد). به علت اینکه تعداد زیادی از دانشجویان خواهان شرکت در این المپیاد هستند هر ساله هر دانشگاه یا منطقه یک آزمون غربالگری بین دانشجویانش برگزار می کند.

سال گذشته المپیاد در ۶ حیطه برگزار شد:

۱. حیطه علوم پایه

۲. حیطه استدلال بالینی

۳. حیطه مدیریت نظام سلامت

۴. حیطه هنر در پزشکی

۵. فلسفه در پزشکی

۶. کارآفرینی

سه حیطه آخر در چند سال گذشته اضافه شده است

در بعضی سال ها حیطه های آخر وجود نداشت.

منابع حیطه استدلال بالینی مطابق با منابع اعلام شده در کوریکولوم دوره پزشکی عمومی است.

بنابراین شرکت در این المپیاد باعث ارتقا سطح دانشجو برای پاسخگویی به سوالات آزمون های پره انترنی و پذیرش دستیار تخصصی می گردد.

مزایای کسب رتبه در المپیاد چیست؟

- ❖ عضویت در دفتر استعداد درخشان
- ❖ استریت شدن
- ❖ استفاده از تسهیلات آیین نامه ی تسهیل ادامه تحصیل دانشجویان ممتاز و استعداد درخشان به مقاطع بالاتر در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مطابق آیین نامه اجرائی تسهیل ادامه تحصیل استعداد های درخشان، نخبگان و استعداد های برتر در دوره های تخصصی
- ❖ در نظر گرفتن شرایطی ویژه برای سربازی آقایان
- ❖ بهره مندی از جوایز بنیاد ملی نخبگان
- ❖ جوایز نقدی از سوی وزارت بهداشت
- ❖ تندیس و لوح تقدیر به امضای وزیر محترم بهداشت یا معاون محترم آموزشی وزارت
- ❖ اعطای جایزه و لوح تقدیر از سوی دانشگاه محل تحصیل دانشجو
- ❖ اعطای گرنت به تیم های برتر (جزییات این بند اعلام نشده است)
- ❖ امکان تحصیل همزمان در دو رشته

معرفی حیطه "آموزش پزشکی"

● آیا تا به حال به نحوه درس خواندن خود توجه کرده اید؟! بعضی ها بلند بلند درس می خوانند، بعضی ها حین درس خواندن راه می روند و بعضی ها به موسیقی گوش می دهند! به راستی این محرکها کمکی به درس خواندن ما می کنند یا باید آنها را ترک کنیم؟ اغلب برای شما پیش آمده درس یا بخشی را شروع کرده اید که امتحانش قرار است یک ماه دیگر برگزار شود، در اوایل خسته از امتحان قبلی، به مطالبی که سر کلاس ها گفته می شود بسنده می کنید! بعد از چند روز که میخواهید شروع کنید با حجم زیاد مطالب روبرو می شوید، به عده سریع می خوانند و زیر مطالب مهم خط می کشند تا بتوانند مرور کنند، به عده خلاصه نویسی می کنند، به عده کل مطالب را در چند Mind map خلاصه می کنند و....

چه تکنیکهای بهتری برای ماندگاری طولانی تر مطالب وجود دارد؟

● آیا انگیزه شما برای یادگیری به گونه ای هست که بعد از شکست، تلاش خود را در این راه بی نهایت ادامه دهید؟ بنا به نظر روانشناسان چگونه میتوان این انگیزه را ایجاد کرد؟ در موفقیت دانشجویان، هوش نقش پررنگ تری دارد یا میزان مطالعه؟

اگر شما مسئول برنامه ریزی آموزشی دانشکده خود بودید و می خواستید برای دانشجویان جدیدالورود پزشکی به برنامه چند روزه مواجهه بالینی زودرس بگذارید، چه نکاتی را در نظر می گرفتید؟ از چه روش ها و راهبردهای آموزشی استفاده می کردید؟ و در نهایت برنامه و فراگیران خود را چگونه ارزشیابی می کردید؟

سوال های بالا نمونه های کوچکی از مسایلی هست که در آموزش پزشکی بحث و بررسی می شوند.

؟ امسال مدال آوران المپیاد آموزش پزشکی و نیز اساتید باتجربه دانشگاه علوم پزشکی اراک قرار است در کلاس های آمادگی المپیاد با بررسی نظریه های مختلف یادگیری و انگیزشی، سبک های یادگیری، راهبردهای یادگیری ارزشیابی و ... مطابق با آخرین تغییرات علم آموزش پزشکی، ما را در انتخاب بهترین راهبردهای مطالعه و یادگیری مطابق با سبک یادگیریمان کمک کنند.

اگر شما هم فکر می کنید، لازم است تغییری در نحوه یادگیری خود یا آموزش دانشکده خود ایجاد کنید، در المپیاد علمی آموزش پزشکی امسال شرکت کنید تا علاوه بر آشنایی با مبانی یادگیری و مبانی آموزشی، طرح ها و ایده های خود را به مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی جهت اصلاح یا بهبود کوریکولوم آموزشی انتقال دهید.

✓ معرفی حیطة "تفكر علمى در علوم پایه"

● تا به حال به این فکر کردید که چجوری میشه به یکی میگن دانشمند!؟

میدونید که برای نوشتن يك مقاله چه کارهایی باید انجام بدید و چه راه هایی رو باید طی کنید؟

المپیاد پایه یکی از حیطة هایی هست که شرکت کننده زیاد داره چون رفرنس محور نیست و توانایی های تفکر خلاقانه و نقادانه رو در دانشجویان میسنجه.

از طرفی چون در ارتباط با روش تحقیق و مقاله خواندن و نوشتن هست دانشجویهای هر مقطعی از پزشکی مایل به شرکت در اون هستند.

خلاصه که این حیطة از المپیاد میتونه برای شما هم جذاب باشه

● این المپیاد دارای ۴ مرحله اصلی هست:

مرحله اول اینه که به شما ۳مقاله اصلی داده می شه و از شما میخوان که ارتباطات این مقاله ها و شکاف های دانشی موجود در اون ها رو با رسم یک نقشه مفهومی نشون بدید بنابراین توی این مرحله شما نیاز دارید به توانایی هایی از قبیل افزایش سرعت در خونندن مقالات و استخراج مفاهیم، روش های رسم نقشه مفهومی و استخراج داده ها از نمودار ها و ....

مرحله دوم شامل خلق فرضیات در رابطه با تناقضاتی است که در مقالات مشاهده میکنید برای مثال در يك مقاله تاثیر ماده A مهارى بوده است در حالی که در مقاله دیگری این تاثیر تحریکی عنوان شده است. دانشجو در این مورد باید توانایی تفکر نقاد خود را بالا برده و سعی به دادن پاسخ های متنوع و منطقی بر اساس اصول فرضیه سازی شود. مثلا بگوید شاید تاثیر این ماده dose dependent باشد.

مرحله سوم شامل طراحی مطالعه برای همین فرضیه بخش ۲ یا شاید فرضیه های آماده در صورت سوال باشد که توانایی طراحی مطالعه شناخت پارامترها و انواع مطالعات و کاربرد هر کدام هست. شناخت تست های اماری هم در همین مورد هست.

مرحله آخر توانایی تجزیه و تحلیل اطلاعات و استنباط منطقی از روی نمودارهایی است که به شما در صورت سوال میدهند که شما باید عموماً با استدلال قیاسی نتایج را پیش بینی کنید.

✓ معرفی حیطه "فلسفه پزشکی"

فلسفه پزشکی، حیطه ای برای تمام زندگی!

● بی شک حیطه فلسفه بنیادی ترین حیطه در میان حیطه های مختلف المپیاد است! در این حیطه با دنیای جدیدی روبرو می شوید و پنجره تازه ای به پیش ذهن و اندیشه شما گشوده خواهد شد. دو موضوع اصلی مورد بحث در این حیطه، "فلسفه علم" و "تفکر نقاد" است.

● در "فلسفه علم" از رشته تخصصی خود بیرون می آید، پرواز می کنید و از بالا به مقوله "علم" دوباره نگاه می کنید؛ اما این بار نگاهی متفاوت، بسیاری از موضوعاتی که تصور می کردیم قطعی هستند مورد شک قرار می گیرند؛ وقتی می گوئیم مطلبی علمی است، دقیقاً منظورمان چیست؟

آیا علم تجربی به ما معرفت قطعی می دهد؟

ابطال شدن نظریات پذیرفته شده علمی نشانگر چه چیزی است؟

☀️ ? موضوع دیگر "تفکر نقاد" است که در آن با انواع مغالطات و نحوه تشخیص آنها، ساختار استدلال و مطالب جذاب دیگری آشنا خواهید شد.

جالب است بدانید سازمان جهانی سلامت، تقویت ده مهارت را برای زندگی سالم توصیه کرده است که تفکر نقاد دومین مهارت از این مجموعه دهگانه است.

❓ پس حتی اگر تمایلی به شرکت در المپیاد ندارید و یا میخواهید سراغ حیطه ای غیر از فلسفه بروید، یکبار این حیطه را تجربه کنید! زیرا فلسفه تنها حیطه ای است که برای تمام مراحل زندگی مفید است و کاربردش محدود به المپیاد نیست!

ضمناً اگر میخواهید در آینده تأثیر گذاری وسیعی در جامعه خود داشته باشید و در کسوت یک نظریه پرداز ظاهر شوید باید فلسفه بدانید، به قول رهبر انقلاب در مقابل این فلسفه های وارداتی و مسائل گوناگون، آنچه میتواند جواب ما را بدهد فلسفه و علوم عقلی است.

✓ معرفی حیطه "مدیریت نظام سلامت"

● آیا شما هم فکر می کنید که پیش از اینکه یک پزشک، دندانپزشک، داروساز، پرستار و تکنسین ماهر باشید؛ یک مدیر کارزماتیک هستید؟ به بیان دیگر، آیا شما خود را صاحب استعداد ذاتی در حوزه مدیریت می دانید؟ مثلاً تا بحال برایتان پیش آمده که بتوانید یک عده از دوستان - یا همکلاسی هایتان - را ترغیب به انجام کاری کنید، و یا آنها را از تصمیمی منصرف کنید ... یا اینکه توانسته باشید با مبلغ کمی پول؛ دورهمی یا آخر هفته خوبی برای یک جمع خانوادگی ترتیب بدهید و به قولی؛ "با کمترین هزینه، بهترین فایده ممکن را ایجاد کنید" ...

● همه موارد فوق می تواند مثالهای ساده ای از کاربرد علم مدیریت در زندگی روزانه باشد. علمی که در حوزه های مختلف اقتصادی و مالی، رفتاری و انگیزشی و علوم مهندسی سرک کشیده و سعی در کاربردی کردن این حوزه ها دارد. به بیان دیگر؛ با استفاده از علوم حوزه اقتصاد و مالی، علوم اجتماعی و انسانی و همینطور علوم مهندسی، سعی در ارائه راهبردهای به صرفه و با کیفیت تر برای انجام کارها دارد.

❓ دانش مدیریت در کاربرد نیز همه علوم و فرآیندها را در بر می گیرد. حوزه های مختلف علوم مهندسی، علوم پایه؛ علوم انسانی و اجتماعی عرصه استفاده از دانش مدیریت هستند. یکی از مهمترین این عرصه ها؛ "نظام سلامت" است. نظام سلامتی که بستر ارائه خدمات و تولید دانش حوزه پزشکی و بهداشتی است. بنابراین؛ "مدیریت نظام سلامت" به عنوان یک دانش پر کاربرد، مجموعه ای از علوم بین رشته ای است که منجر به سیاستگذاری و اداره صحیح کل سیستم بهداشت و درمان - اعم از پزشکی بالینی، تا پرداختهای مالی به کارکنان و بیمه اجتماعی مردم و ... - می شود.

مدیریت نظام سلامت را اصلا دست کم نگیرید. نخبگان علوم پزشکی کشور ما - که بنیانگذار المپیادهای علمی حوزه علوم پزشکی بودند - نیز مرتکب چنین اشتباهی نشدند و از آغاز اولین دوره المپیاد های علوم پزشکی کشور در سال ۸۶، حیطه مدیریت نظام سلامت را مد نظر قرار دادند.

❓ قرار است در حیطه مدیریت نظام سلامت، شما با بهترین دانشجویان علوم پزشکی کشور که مدعیان ارائه راهکارهای فوق حرفه ای مدیریتی برای حل بحران های نظام سلامت کشور، و ارتقای سطح سلامت کل مردم هستند رقابت کنید. راه حل چه کسی بهتر است؟ کدام راهکار اثربخش تر است؟ کدام راهکار مقرون به صرفه است؟ در نهایت چگونه می توان راه حل مشکلی را "اجرا" کرد؟ بهترین اساتید حوزه مدیریت نظام سلامت که تجربه تحقیق، تدریس و کار اجرایی در این عرصه را دارند راه حل های شما را قضاوت خواهند کرد. هیچ بعید نیست که برای اجرای یکی از همین راه حل ها، از شما برای مشورت و ایده پردازی بیشتر دعوت به همکاری شود. پس، اگر دنبال انجام کاری بزرگتر از مدیریت یک بیمار هستید، وقت را تلف نکنید. در المپیاد مدیریت نظام سلامت، برای این مهم محک می خورید.

✓ معرفی حیطه "استدلال بالینی"

● در نهایت می رسیم به معرفی حیطه استدلال بالینی که شبیه ترین حیطه به برنامه رسمی آموزش پزشکی است. ولی از جهتی شاید خیلی هم شبیه نباشد!

● استدلال بالینی یا Clinical Reasoning موضوعی است که در روند تربیت یک پزشک کمتر به آن توجه می شود. روند معمول آموزش و سنجش پزشکی در دانشگاه های ما، تعلیم یک سری محفوظات و بازخواست آن ها در غالب یک آزمون است و کمتر به آموزش نحوه صحیح استفاده از تفکر نقاد و Approach استاندارد به بیمار پرداخته می شود؛ بسیاری از دانشجویان پس از پایان دوره تحصیل خود و هنگامی که وارد فضای کاری آزاد می شوند و در آن جا خود را تنها می یابند، تازه به اهمیت مساله استدلال بالینی پی می برند.

❓ در بیمارستان های بزرگ آموزشی به علت کثرت امکانات و قَلت (!) نظارت منطقی بر روند هزینه ها، کادر درمان می تواند برای ارزیابی بیماران خود از آزمایش ها و سایر امکانات پاراکلینیک از قبیل تصویربرداری های متنوع استفاده کنند، در حالی که در مناطقی که امکانات محدود تر است برای انجام یک تصویر برداری ممکن است بیماران مجبور شوند مسافت زیادی را به سختی طی کنند و یا برای یک فرد با درآمد پایین انجام بعضی آزمایشات بسیار دشوار باشند و هم چنین بعضی از این اقدامات مانند بسیاری از تصویر برداری ها ممکن است بر بیمار عوارض جانبی تحمیل کنند و حالا تصور کنید که این اقدام از اساس بی مورد بوده باشد!!!

❓ در هر بیمار در روند شرح حال و معاینات به چی مسائلی باید بیشتر توجه شود؟

در یک بیمار اولویت های تشخیصی و درمانی چیست؟

به چه علائمی و به چه بیماری هایی باید به طور اورژانسی رسیدگی شود؟

روند منطقی برای رسیدن به تشخیص نهایی چیست و چگونه آن را از بین تشخیص های افتراقی متنوع بیابیم؟

و در نهایت سوال اصلی که ما در این حیطه به آن پاسخ می دهیم این است: «چگونه طبابت کنیم»